

Звіт Правління ПАТ "Розрахунковий центр" за 2018 рік

Протягом 2018 року ПАТ «Розрахунковий центр» (далі – Розрахунковий центр або Банк) продовжував роботу із забезпечення виконання покладених на нього Статутом та законодавством України функцій. Пріоритетом залишилися надання якісних послуг клієнтам, вдосконалення технологічних процесів та програмного забезпечення.

У 2018 році Правлінням Банку було забезпечено реалізацію наступних завдань:

1. У зв'язку зі зміною законодавства про акціонерні товариства (відомий закон №2210) внесено зміни до Статуту Розрахункового центру, внутрішніх положень про органи управління та введено їх в дію після затвердження на загальних зборах акціонерів.
2. Вдосконалено принципи нової системи оцінки та оплати праці із застосуванням ключових показників ефективності.
3. Впроваджено контроль за операціями з пов'язаними особами, контроль за угодами із заінтересованістю та управління конфліктом інтересів.
4. Остаточо затверджено та погоджено з НКЦПФР зміни до внутрішніх документів щодо запровадження в Розрахунковому центрі розрахунків за правочинами щодо цінних паперів, що гарантуються гарантійним забезпеченням без використання стовідсоткового попереднього депонування коштів та/або цінних паперів перед укладанням правочинів щодо цінних паперів.
5. Розроблено та впроваджено зміни в програмні комплекси з метою здійснення гарантійного забезпечення у вигляді зобов'язань/прав за грошовими коштами та цінними паперами для забезпечення виконання договорів щодо цінних паперів, укладених на біржовому ринку, розрахунки за якими здійснюються з використанням технології неттінгу у режимі T+2 .
6. Створено Комітет з управління інформаційною безпекою та затверджено Стратегію розвитку інформаційної безпеки у Розрахунковому центрі.
7. Створено Комітет з управління ризиками та затверджено тимчасове положення про стрес-тестування.
8. Розглянуто варіанти заміни системи автоматизації банку (САБ) та вирішено укласти договір на поставку САБ "MMFO" з ТОВ "УНІТІ-БАРС" на умовах, запропонованих ТОВ "УНІТІ-БАРС" з обов'язковим врахуванням можливості розірвання договору у разі прийняття рішення про припинення банківської діяльності Розрахункового центру без здійснення додаткових виплат (штрафів та ін.).

Багато уваги у 2019 році було приділено Правлінням розробці нового проекту на виконання Стратегії Розрахункового центру на 2018-2019 роки, який передбачає впровадження механізмів виконання розрахунків в режимі T+n за державними цінними паперами.

Цей етап новацій від Розрахункового центру передбачає надання можливості брокерам – клієнтам Розрахункового центру укладати правочини щодо цінних паперів на фондовій біржі без попереднього внесення забезпечення у сумі, що дорівнює 100 (ста) відсоткам нетто-позиції, а з депонуванням коштів лише у сумі, яка покриває ймовірне цінове відхилення, що може відбутись за період часу від дати укладення правочину щодо цінних паперів до дати його виконання. Термін виконання правочинів щодо цінних паперів відповідно до даного режиму розрахунків встановлюється T+2, те T – дата укладення правочину, 2 – кількість днів.

На сьогодні Розрахунковий центр залишається єдиним банком в Україні, який виконує функції із забезпечення грошових розрахунків за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, вчиненими на фондовій біржі та поза фондовою біржею, якщо проводяться розрахунки за принципом "поставка цінних паперів проти оплати". Також наразі Розрахунковий центр виконує функції центрального контрагента та є єдиною в Україні особою, що провадить клірингову діяльність.

У лютому 2018 року спільно с ПАТ "Національний депозитарій України" був розроблений RFP клірингової діяльності та надісланий до НКЦПФР та НБУ, а також потенційним вендорам. До травня 2018 року були зібрані пропозиції потенційних вендорів, таких як LSEG Technology, GMEC Technologies, Baucmarkets. 10 жовтня 2018 RFP також розглянула Рада РЦ, прийняла до відома та доручила Правлінню Банку здійснювати доопрацювання RFP по мірі отримання нової інформації щодо функціоналу ПАТ "Розрахунковий центр".

З січня 2018 року впроваджено нову тарифну модель щодо клірингової діяльності, в результаті реалізації якої запроваджено механізм стимулювання проведення більшої кількості операцій, тобто з збільшенням кількості операцій зменшується вартість одиниці операції;

Станом на 31 грудня 2018 року статутний капітал Розрахункового центру становив 206 700 000 гривень, а частка Національного банку України в статутному капіталі складає 83,55%.

Розрахунковий центр закінчив 2018 рік з наступними фінансовими показниками:

- дохід 79 409 тис грн;
- витрати 34 318 тис грн;
- прибуток до оподаткування 45 091 тис. грн;
- податок на прибуток 8 680 тис.грн;
- чистий прибуток 36 411 тис. гривень.

Організаційна структура та кадрове забезпечення

В 2018 році у Розрахунковому центрі суттєвих кадрових змін та змін організаційної структури не відбувалосьь.

Станом на кінець 2018 року, відповідно до організаційної структури, у Розрахунковому центрі діяли:

- управління забезпечення розрахунків (робота з клієнтами, операційна діяльність, клірингові операції),
- управління інформаційних технологій (розробка та супроводження програмного забезпечення, системне адміністрування),
- управління бухгалтерського обліку,
- управління комплаєнс-контролю (правове, методологічне та кадрове забезпечення),
- відділ інформаційної безпеки,
- адміністративний відділ (господарське забезпечення та діловодство, охорона праці),
- відділ з управління ризиками та служба внутрішнього аудиту.

Станом на кінець 2018 року у штаті Розрахункового центру працювало 44 особи.

Внутрішні документи та методологічне забезпечення

Упродовж звітнього періоду постійно оновлювалась внутрішня нормативна база: було розроблено цілу низку нових внутрішніх документів та внесено зміни до діючих документів, що регламентують діяльність Розрахункового центру.

У зв'язку зі змінами законодавства, було внесено зміни у ряд внутрішніх документів (положення, регламенти, порядки), які регулюють діяльність та взаємодію підрозділів Розрахункового центру. Вносились зміни до внутрішніх документів, які регламентують роботу комітетів Банку, роботу з клієнтами, управління інформаційною безпекою, порядок проведення клірингових операцій та процедур внутрішнього контролю, документів з питань фінансового моніторингу.

У додатку до цього звіту наведено повний перелік внутрішніх документів, які були затверджені Правлінням протягом 2018 року (нові або у нових редакціях).

Розвиток та функціонування інформаційних систем

Для забезпечення здійснення клірингової діяльності Розрахунковий центр використовує власноруч спроектовані, розроблені та впроваджені в промислову експлуатацію програмний комплекс “Клірингова система” та сумісний з ним програмний комплекс “Інтернет-кліринг”, призначений для дистанційного управління кліринговими рахунками з боку брокерів та одержання ними інформації про проведені розрахунково-клірингові операції.

Протягом 2018 року зазначені програмні комплекси зазнали змін, в них розроблювались нові функції та операції, доопрацьовувались існуючі підсистеми.

Найбільше уваги було приділено впровадженню системи розрахунків з розрахунковим циклом T+2.

Так, у програмному комплексі “Клірингова система” було запроваджено модель зарахування, списання та обліку гарантійного забезпечення, моделі взаємодії з фондовими біржами в режимі розрахунків T+2, внесення учасниками клірингу додаткового забезпечення на дату T+1 тощо.

Протягом звітнього періоду було також оновлено та модернізовано систему автоматизації банку (САБ) “БАРС Міленіум”, що знаходиться в промисловій експлуатації, та сумісну з нею систему CORP2 “Інтернет-банкінг”, призначену для дистанційного управління поточними і кореспондентськими рахунками в національній валюті, а також для розкриття інформації про проведення грошових розрахунків за результатами клірингу.

У 2018 році також оновлювалась система бухгалтерського обліку господарських операцій – ProFIX/Suite та було впроваджено у промислову експлуатацію нову версію програмного забезпечення SWIFT Alliance Entry 7.1.40 (стандарт 2017 року) на основному та резервному серверах SWIFT.

Також у 2018 році було проведено аудит інформаційних систем, локальних мереж, систем передачі інформації та внутрішніх документів з СУІБ на відповідність діючим вимогам НБУ (Постанова N 95 від 27.09.2017 року).

Згідно з вимогами НБУ у 2018 році створено резервну систему обробки інформації у віддаленому пункті, який розташований у м.Переяслав-Хмельницький на території установи ДСТЗІ. Резервний пункт, у вигляді окремої будівлі, обладнано решітками на вікнах, охороною та пожежною сигналізацією, серверною кімнатою з неводною протипожежною системою, продубльованою системою кондиціонування та системою безперебійного електроживлення APC Matrix 3000. У пункті побудовано локальну мережу на 10 робочих станцій з можливістю подальшого збільшення. У пункті розміщено 5 старих серверів HP ProLiant 360/380 G4-G6, які пройшли модернізацію, та сховище даних у вигляді дискового масиву HP SW D260. Пункт підключено до ЦРП НБУ за допомогою резервного виділеного каналу передачі інформації.

За допомогою систем віртуалізації у резервному пункті розгорнуто усі критичні інформаційні системи Розрахункового центру та здійснюється щоденне резервне копіювання інформації баз даних систем з основного офісу, що відображено у відповідних внутрішніх документах з СУІБ. Влітку 2018 року проведено тестування роботи резервного пункту із залученням деяких фондових бірж та брокерів.

Відповідно до постанови НБУ №42 від 17.04.2018 року “Про систему електронної пошти НБУ та використання засобів обміну інформацією в електронному вигляді”, в Розрахунковому центрі було впроваджено нову систему електронної пошти НБУ FossDocMail.

Повний перелік доопрацювань та модернізацій інформаційних систем наведений у додатку 1 до цього Звіту.

Система управління інформаційною безпекою

З метою організації та впровадження системи управління інформаційною безпекою та забезпечення безперервної діяльності відповідно до вимог НБУ, а також на виконання затвердженої Стратегії Розрахункового центру, у 2018 році було створено колективний керівний орган - Комітет з управління інформаційною безпекою та затверджено Положення про Комітет. Протягом року проводились засідання Комітету, на яких розглядалися проекти внутрішніх документів та актуальні питання пов'язані з інформаційною безпекою Банку.

Було впроваджено програму підвищення обізнаності / навчання працівників Банку з питань безпеки інформації з метою дотримання правил, які встановлюють вимоги щодо безпеки інформації та проведено навчання і ознайомлення працівників Банку.

Відповідним підрозділом Банку було здійснено перевірку ефективності заходів щодо захисту периметра мережі Банку, проведено тестування захищеності та перегляд налаштувань параметрів безпеки сервера електронної пошти, проведено сегментацію локальної мережі Банку (WLAN).

Розрахунковий центр продовжував здійснювати генерацію ключів ЕЦП для клієнтів - користувачів систем «Інтернет-банкінг» та «Інтернет-кліринг». Протягом року було згенеровано 1276 сертифікатів ключів для клієнтів систем «Інтернет-банкінг» та «Інтернет-кліринг». Разом з цим було здійснено генерацію ключів та їх сертифікатів для роботи в системі електронних платежів НБУ. Сгенеровано 94 ключі та забезпечено адміністрування цієї системи.

Робота з клієнтами та операційна діяльність

Статистичні дані щодо відкритих / закритих клірингових рахунків/субрахунків учасників клірингу, а також поточних та кореспондентських рахунків протягом 2018 року:

- клірингових рахунків та клірингових субрахунків для колективного обліку клієнтів учасників клірингу:
 - відкрито 30;
 - закрито 83;
- клірингових субрахунків для відокремленого обліку клієнтів учасників клірингу:
 - відкрито 620;
 - закрито 258;
- поточних рахунків:
 - відкрито 5
 - закрито 16
- кореспондентських рахунків:
 - відкрито 2;
 - закрито 8.

Всього станом на кінець 2018 року у Розрахунковому центрі відкрито:

- 627 рахунків / субрахунків учасників клірингу (у тому числі для колективного обліку клієнтів учасників клірингу) – в порівнянні з 2017 роком кількість зменшилась на 51 рахунок;
- 1613 субрахунків учасників клірингу (для відокремленого обліку) – в порівнянні з 2017 роком кількість збільшилась на 365 рахунків;
- 177 поточних рахунків – в порівнянні з 2017 роком кількість зменшилась на 11 рахунків;
- 66 кореспондентських рахунків – в порівнянні з 2017 роком кількість зменшилась на 6 рахунків.

Варто зазначити, що станом на кінець 2018 року загальна кількість учасників клірингу зменшилась з 171 учасника до 158. При цьому 53 клієнтів, які мають відкриті у Розрахунковому центрі рахунки, фактично є заблокованими з різних причин (заборгованість по оплаті послуг, фінансовий моніторинг, анулювання або припинення дії ліцензії) та не отримують клірингових послуг.

Так, кількість клієнтів, які оплачують клірингові послуги Розрахункового центру зменшилась у 2016 році з 226 до 136 учасників, у 2017 році до 121 та у 2018 році – до 105.

За 2018 рік Банком було опрацьовано понад 600 постанов про арешт коштів боржників/ухвал суду, із них взято на позабалансовий облік 45, списано з позабалансового обліку – 15.

Проводились засідання робочої групи з виявлення нетипових та сумнівних операцій клієнтів, за результатами яких вжито заходів щодо поглиблення фінансового моніторингу клірингових операцій клієнтів, більш прискіпливого аналізу діяльності деяких клієнтів Розрахункового центру.

Клірингові операції

Загальна кількість договорів щодо державних цінних паперів, укладених на фондових біржах у 2018 році, кліринг та розрахунки за якими здійснював Розрахунковий центр, склала 31 тисячу угод, що перевищує аналогічний показник попереднього періоду на 82%. Загальна сума цих договорів у порівнянні з попереднім періодом збільшилася на 44% та склала 421,7 млрд. грн.

При цьому, показники ринку корпоративних цінних паперів у порівнянні з попереднім періодом суттєво зменшилися. Так, загальна кількість договорів щодо корпоративних цінних паперів, укладених на фондових біржах у 2018 році зменшилася на 67% (зі 190 до 63 тисяч угод), а загальна сума цих договорів дещо зросла – на 24% (з 8,5 до 10,5 млрд. грн.)

В той же час у 2018 році спостерігалось зменшення кількості операцій на позабіржовому ринку. Так, поза фондовою біржею було укладено 180 договорів щодо державних цінних паперів, розрахунки за якими здійснювались Розрахунковим центром, на загальну суму 3,5 млрд. грн. (у порівнянні з 2017 роком показники зменшились на 27% та 58% відповідно)

За корпоративними цінними паперами поза фондовими біржами (з дотриманням принципу "поставка цінних паперів проти оплати") протягом 2018 року було укладено 4 відповідних договори на загальну суму 28,4 млн. грн.

Участь у нормотворчій діяльності

Протягом звітнього періоду Правлінням забезпечена участь фахівців Розрахункового центру у нормотворчій діяльності державних органів, які регулюють діяльність Розрахункового центру. Так, підготовлено та подано пропозиції до таких проектів законодавчих та нормативних актів:

- проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках»;
- проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прав акціонерів»;
- проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій захисту державою права власності»;
- проекту рішення НКЦПФР «Про затвердження Вимог до положення про винагороду та звіту про винагороду членів наглядової ради та виконавчого органу акціонерного товариства»
- до проекту рішення Комісії «Про затвердження форми Повідомлення до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку підприємством, що становить суспільний інтерес, про суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги з аудиту фінансової звітності»;
- до проекту рішення Комісії «Про затвердження Змін до Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів».

Фінансова діяльність та бухгалтерський облік

В рамках підготовки до Загальних Зборів акціонерів у 2018 року складено річну фінансову звітність за 2017 рік (окрему та консолідовану).

З серпня 2018 року була розпочата спільна робота з аудиторською компанією Deloitte & Touche з питань підготовки річної фінансової звітності за 2018 рік відповідно до вимог МСБО та вимог Національного банку України.

Було організовано проведення та оформлення результатів повної інвентаризації активів і зобов'язань Банку станом на 01.11.2018.

Без залучення зовнішніх компаній (аудиторів чи незалежних оцінювачів) в грудні 2018 року проведено тест щодо знецінення основних засобів групи «Будівлі службові» згідно з вимогами МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 36 «Зменшення корисності активів»

Оновлено внутрішні документи з питань облікової політики Розрахункового центру відповідно до останніх змін нормативних актів НБУ та МСБО (МСФЗ), а також внесено зміни до внутрішніх документів з питань нарахування комісій за надані послуги клієнтам та оплати праці.

Сформовано проміжну скорочену окрему та консолідовану фінансову звітність у 2018 році згідно з вимогами МСФЗ 34 «Проміжна фінансова звітність».

Здійснено підготовку та запровадження МСФЗ 16 «Оренда».

Були розпочаті роботи з підготовки та обговорення з Радою Банку бюджету Банку на 2019 рік. В подальшому Радою бюджет був затверджений.

Банк забезпечував управління власними та залученими коштами та іншим активами Банку відповідно до рішень органів управління Банку Протягом 2018 року були здійснені операції з придбання у власний портфель Розрахункового центру депозитних сертифікатів на загальну суму близько 73 мільярдів гривень. За результатами даних вкладень протягом 2018 року було отримано дохід у розмірі 55,18 мільйонів гривень.

Також протягом звітного року, укладались угоди з облігаціями внутрішньої державної позики (далі – ОВДП). Загальна сума вкладень в ОВДП склала близько 135,5 млн. грн. За результатами даних вкладень протягом 2018 року було отримано процентний дохід у розмірі 6,59 мільйонів гривень.

Банком у 2018 році забезпечено укладення договорів оренди вільних приміщень, що належать Розрахунковому центру, в результаті чого дохід від оренди у 2018 році склав 3,6 млн.грн., що на 0,8 млн.грн. більше відповідного показника попереднього року.

Правове забезпечення професійної та господарської діяльності

Розроблено проекти нових внутрішніх документів:

- Положення про винагороду членів Наглядової ради ПАТ «Розрахунковий центр»;
- Положення про комітет Наглядової ради публічного акціонерного товариства «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» з питань призначень та визначення винагороди посадовим особам публічного акціонерного товариства «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках»;
- Положення про комітет Наглядової ради публічного акціонерного товариства «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» з питань аудиту;
- Положення про операції з пов'язаними особами публічного акціонерного товариства "Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках".

Забезпечено реєстрацію та погодження внутрішніх документів щодо Процедури проведення гарантованих розрахунків за біржовими правочинами, яка регламентує порядок виконання учасниками клірингу та ПАТ "Розрахунковий центр" операцій в режимі T+2, в Національному банку України та Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

У зв'язку зі змінами законодавства та з метою покращення обслуговування клієнтів внесено зміни до типових умов договору банківського рахунку та договору про відкриття та обслуговування кореспондентського рахунку.

З метою запровадження механізму виконання розрахунків в режимі T+2 розроблено проект додаткового договору до договору про клірингове обслуговування (з учасником клірингу) та проект додаткового договору до договору про кліринг та розрахунки за правочинами щодо цінних паперів (з фондovими біржами).

Було забезпечено представлення інтересів Розрахункового центру у трудовому спорі з колишнім членом Правління (першого заступника голови Правління Ходаковського В.В.) у розгляді касаційною інстанцією та повторно першою інстанцією (справа триває з 2015 року), а також правової позиції як позивача у справах про стягнення заборгованості та штрафних санкцій на користь ПАТ "Розрахунковий центр" з використанням процедури наказного провадження (новація господарського процесуального законодавства внаслідок судової реформи). Видано за заявами 28 судових наказів про стягнення заборгованості з боржників (27 – за договорами про клірингове обслуговування, 1 – за договором оренди). 24 заяви подано до органів ДВС для відкриття виконавчого провадження.

Також протягом звітного року подано 9 претензій до боржників-клієнтів.

Засідання Правління

У 2018 році Правління Розрахункового центру неодноразово збиралось для обговорення питань оперативної діяльності та прийняття відповідних колегіальних рішень.

Всього за цей період було проведено 61 засідання Правління та прийняті рішення, зокрема щодо: розгляду та затвердження внутрішніх положень, регламентів, порядків, інструкцій та змін до них; виконання заходів з фінансового моніторингу; продажу / надання в оренду нерухомого майна; змін кількісного та персонального складу комітетів, створення комітетів; затвердження типових умов договорів про надання банківських та інших фінансових послуг; затвердження підсумкового рівня досягнення КРІ; затвердження змін до тарифів на послуги Розрахункового центру тощо.

Голова Правління

Ю.І.Шаповал

Розвиток та функціонування інформаційної системи Розрахункового центру у 2018 році.

1. Протягом звітнього періоду власноруч спроектований, розроблений та впроваджений в промислову експлуатацію програмний комплекс “Клірингова система”, призначений для автоматизованого обліку та обігу зобов’язань/прав за цінними паперами та грошовими коштами на клірингових рахунках/субрахунках учасників клірингу та клієнтів учасників клірингу, та виконання розрахунково-клірингових процедур, зазнав декілька оновлень та модернізацій.

Було розроблено наступні нові функції/операції:

- модель обліку гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами та цінними паперами для забезпечення виконання договорів щодо цінних паперів, укладених на біржовому ринку, розрахунки за якими здійснюються з використанням технології неттінгу у режимі T+2;
- функцію з ведення довідника налагоджувальних параметрів для технології розрахунків у режимі T+2;
- функцію з ведення довідника видів позицій;
- функцію з ведення довідника інструментів, розрахунки за якими здійснюються у режимі T+2 з можливістю формування відповідних файлів для фондових бірж (*.SSK);
- функцію з ведення довідника брокерів та клірингових рахунків/субрахунків, розрахунки за якими здійснюються у режимі T+2 з можливістю формування відповідних файлів для фондових бірж (*.BBR);
- операцію зарахування гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами (операція 50);
- операцію зарахування гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за цінними паперами коштами (операція 51);
- функцію з формування для фондових бірж файлів з переліками лімітів щодо укладання договорів за цінними паперами, розрахунки за якими здійснюються у режимі T+2 (*.LMT);
- операцію списання гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами (операція 52);
- операцію списання гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за цінними паперами коштами (операція 53);
- операцію блокування гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами для забезпечення відповідної позиції брокера/клієнта брокера (операція 54);
- функцію з обробки реєстру угод, розрахунки за якими здійснюються у режимі T+2 (*T*.TRD згідно з Регламентом обміну інформацією з фондовою біржею) у день T+0, з виконанням процедури неттінгу, формуванням переліку позицій, розрахунком суми необхідного гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами для кожної позиції, відкриттям карток обліку необхідного гарантійного забезпечення;
- функцію з перевірки наявності необхідного гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами на клірингових рахунках/субрахунках брокерів/клієнтів брокерів згідно з картками обліку необхідного гарантійного забезпечення;
- функцію з інформування фондових бірж про результати перевірки шляхом відправлення відповідних електронних повідомлень (*T*.TCF, *T*.ACR, *.POS, *.RRT згідно з Регламентом обміну інформацією з фондовою біржею);

- функцію з автоматичного ініціювання операцій блокування гарантійного забезпечення під позиції у разі успішного виконання перевірки;
- операцію з розблокування гарантійного забезпечення у вигляді зобов'язань/прав за грошовими коштами, заблокованого для забезпечення відповідної позиції брокера/клієнта брокера (операція 56);
- функцію з перерахунку суми необхідного гарантійного забезпечення у день T+1, з відповідним відображенням у картках обліку необхідного гарантійного забезпечення та у протоколі перерахунку;
- функцію з перевірки достатності або надмірності гарантійного забезпечення у вигляді зобов'язань/прав за грошовими коштами на клірингових рахунках/субрахунках брокерів/клієнтів брокерів, заблокованого під позиції, згідно з картками обліку необхідного гарантійного забезпечення у день T+1;
- функцію з автоматичного ініціювання операцій блокування/розблокування гарантійного забезпечення/частини гарантійного забезпечення за результатами виконання перевірки у день T+1;
- функцію з формування для фондових бірж переліків позицій у день T+1 (*A*.POS згідно з Регламентом обміну інформацією з фондовою біржею)
- операцію з переказу гарантійного забезпечення у вигляді зобов'язань/прав за грошовими коштами, заблокованого під позицію, до розрахунків у день розрахунків T+2 (операція 57);
- функцію з автоматичного ініціювання операцій з переказу гарантійного забезпечення у вигляді зобов'язань/прав за грошовими коштами, заблокованого під позицію, до розрахунків у день розрахунків T+2 за переліком позицій у розрізі фондових бірж;
- операцію з блокування зобов'язань/прав за грошовими коштами, що знаходяться у вільному обігу, під позицію на купівлю у день розрахунків T+2 (операція 59);
- операцію з блокування зобов'язань/прав за цінними паперами, що знаходяться у вільному обігу, під позицію на продаж у день розрахунків T+2 (операція 60);
- функцію з автоматичного ініціювання операцій з блокування зобов'язань/прав за грошовими коштами/цінними паперами, що знаходяться у вільному обігу, до розрахунків у день розрахунків T+2 за переліком позицій у розрізі фондових бірж;
- функцію з формування для фондових бірж переліків дефолтних позицій у день T+2 (*B*.POS згідно з Регламентом обміну інформацією з фондовою біржею)
- операцію з біржової поставки цінних паперів проти оплати за технологією T+2 (операція 94);
- функцію з автоматичного виконання операцій з біржової поставки цінних паперів проти оплати за технологією T+2 згідно з переліком позицій, що підлягають розрахункам в день T+2, з відповідним формуванням електронних відомостей розпоряджень та відповідних переліків договорів (електронні повідомлення *.ORD, *.RPT та *.FIN) до депозитарію та обробкою звітів від депозитарію (електронні повідомлення *.OCR та *.FCF) з веденням відповідного Журналу згідно з Регламентом обміну інформацією з депозитарієм НБУ;
- операцію з розблокування зобов'язань/прав за грошовими коштами, що заблоковані під позицію з переліку позицій після проведення розрахунків в день розрахунків T+2 (операція 61);
- операцію з розблокування зобов'язань/прав за цінними паперами, що заблоковані під позицію з переліку позицій після проведення розрахунків в день розрахунків T+2 (операція 69);
- функцію з автоматичного ініціювання операцій з розблокування зобов'язань/прав за грошовими коштами/цінними паперами, що заблоковані під позицію з переліку позицій після проведення розрахунків в день розрахунків T+2.

Було доопрацьовано наступні діючі функції:

- функцію з ведення Журналу операцій та архівів електронних розпоряджень/документів щодо відображення у даному журналі електронних розпоряджень з технології розрахунків T+2 (операції 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 61, 69, 94);
- функцію з формування, перегляду та друку паперової виписки про операції на кліринговому рахунку/субрахунку за довільний період щодо відображення у даній виписці електронних розпоряджень з технології розрахунків T+2 (операції 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 61, 69, 94);
- функцію з формування електронної щоденної виписки про операції на усіх клірингових рахунках/субрахунках брокера (*OBR*.dbf) щодо відображення у даній виписці електронних розпоряджень з технології розрахунків T+2 (операції 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 61, 69, 94).

2. Протягом звітнього періоду власноруч спроектований, розроблений та впроваджений в промислову експлуатацію програмний комплекс “Інтернет-кліринг”, який є сумісним з “Кліринговою системою” та призначений для дистанційного управління кліринговими рахунками/субрахунками учасників клірингу та клієнтів учасників клірингу з боку брокерів, та одержання ними інформації про проведені розрахунково-клірингові операції, зазнав наступні оновлення:

- розроблено нову функцію перегляду переліку інструментів та їх основних реквізитів, розрахунки за якими можуть здійснюватись у режимі T+2, в розрізі фондових бірж, із забезпеченням швидкого пошуку інформації;
- розроблено нову функцію перегляду переліку брокерів та клірингових рахунків/субрахунків, розрахунки за якими можуть здійснюватись у режимі T+2, в розрізі фондових бірж, із забезпеченням швидкого пошуку інформації;
- розроблено нову функцію з формування (вводу інформації та накладання ЕЦП) та передачі до ПК “Клірингова Система” електронних розпоряджень щодо зарахування гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами (операція 50);
- розроблено нову функцію з формування (вводу інформації та накладання ЕЦП) та передачі до ПК “Клірингова Система” електронних розпоряджень щодо зарахування гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за цінними паперами (операція 51);
- розроблено нову функцію з формування (вводу інформації та накладання ЕЦП) та передачі до ПК “Клірингова Система” електронних розпоряджень щодо списання гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами (операція 52);
- розроблено нову функцію з формування (вводу інформації та накладання ЕЦП) та передачі до ПК “Клірингова Система” електронних розпоряджень щодо списання гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за цінними паперами (операція 53);
- розроблено нові функції з формування, перегляду та друку відомостей електронних розпоряджень щодо зарахування/списання гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами/цінними паперами;
- доопрацьовано функцію з формування, перегляду та друку Журналу операцій щодо відображення у даному журналі електронних розпоряджень щодо зарахування/списання гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами/цінними паперами;
- розроблено нову функцію з формування та перегляду переліку біржових лімітів для укладання угод, розрахунки за якими можуть здійснюватись у режимі T+2, в розрізі фондових бірж, відповідно до поточних залишків гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами/цінними паперами на клірингових рахунках/субрахунках;
- розроблено нову функцію “Калькулятор біржового ліміту” з визначення розміру (суми у грн.) біржового ліміту відповідно до введених залишків гарантійного забезпечення у вигляді зобов’язань/прав за грошовими коштами/цінними паперами;

- розроблено нову функцію з перегляду переліку позицій брокера T+0 та T+1 у розрізі за фондовими біржами, кліринговими рахунками/субрахунками та інструментами із зазначенням суми необхідного гарантійного забезпечення, суми заблокованого під дану позицію гарантійного забезпечення та наявної різниці між даними показниками (margin call);
- розроблено нову функцію з перегляду переліку позицій брокера T+2 у розрізі за фондовими біржами, кліринговими рахунками/субрахунками та інструментами із зазначенням кількості зобов'язань/прав за цінними паперами або суми зобов'язань/прав за грошовими коштами, заблокованих для розрахунків за даною позицією, та наявної різниці між даними показниками та параметрами даної позиції;
- доопрацьовано функцію з формування, перегляду та друку виписки про операції на кліринговому рахунку/субрахунку за довільний період щодо відображення у даній виписці електронних розпоряджень з технології розрахунків T+2 (операції 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 61, 69, 94);
- доопрацьовано функцію “Журнал заявок” підсистеми “Дошка оголошень” – унеможливлено перегляд скасованих або підтверджених заявок на купівлю/продаж цінних паперів іншими брокерами, підсистему впроваджено у промислову експлуатацію.

Станом на кінець 2018 року до системи “Інтернет-кліринг” було підключено 160 брокерів, в тому числі НБУ та ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР”.

3. Протягом звітнього періоду система автоматизації банку (САБ) “БАРС Міленіум”, що знаходиться в промисловій експлуатації, зазнала декілька оновлень та модернізацій:

- розроблено нову функцію “Розрахунок щоденних нормативів” (20X) - розрахунок показників для щоденного моніторингу про залучені кошти та обов'язкові резерви на кореспондентському рахунку;
- розроблено нову функцію “Розрахунок щоденних нормативів” (6DX) – розрахунок показників щодо дотримання економічних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції протягом місяця;
- доопрацьовано підсистему з формування файлів звітності до НБУ – розроблено та впроваджено в експлуатацію функції з формування файлів звітності до НБУ у форматі XML відповідно до постанови Правління Національного банку України № 129 від 01 березня 2016 року “Про затвердження Правил організації статистичної звітності, що подається до національного банку України” (зі змінами);
- доопрацьовано функцію з формування електронних відомостей про структуру власності банку згідно з вимогами постанови Правління НБУ від 21.05.2015 року №328 (зі змінами);
- доопрацьовано функцію з формування файлу 2FX “Дані про оцінку ризиків у сфері фінансового моніторингу” згідно з вимогами телеграми НБУ № 31-0007/51688 від 25.09.2018 року;
- доопрацьовано підсистему нарахування комісій згідно з новими тарифами, які було введено в дію на початку 2018 року.

4. Протягом звітнього періоду система дистанційного обслуговування клієнтів – CORP2 “Інтернет-банкінг” (“Інтернет-банкінг”), яка сумісна з САБ “БАРС Міленіум” та призначена для обслуговування поточних та кореспондентських рахунків в національній валюті клієнтів ПАТ “РЦ”, для дистанційного управління з боку клієнтів даними рахунками та для розкриття інформації про проведення грошових розрахунків за результатами клірингу, зазнала наступні оновлення:

- розроблено процедури автоматичної перевірки та блокування доступу до закритих рахунків користувачів системи “Інтернет-банкінг”.

Станом на кінець 2018 року до системи “Інтернет-банкінг” було підключено 162 клієнти, в тому числі НБУ, ПАТ “НДУ” та ПАТ “УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ”.

5. Протягом звітного періоду було забезпечено технічний супровід з забезпечення функціонування системи бухгалтерського обліку господарських операцій – ProFIX/Suite (далі - СБО).

Щомісячно виконувався комплекс робіт з оновлення версій бази даних СБО ProFIX/Suite та її модулів, які згідно з умовами договору ТОВ “ProFIX” періодично надає ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР”, проводились поточні роботи з доопрацювання та введення до експлуатацію модернізованих звітів, з метою розширення функціональних можливостей СБО та забезпечення її актуалізації у відповідності зі змінами нормативної бази України та вимогами щодо бухгалтерського обліку. На даний час ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” використовує ProFIX/Suite версії 18.04.03.

6. Міжнародна система фінансових телекомунікацій SWIFT – у звітньому періоді виконано наступне:

- встановлено, налагоджено та впроваджено у промислову експлуатацію нову версію програмного забезпечення SWIFT Alliance Entry 7.2.50 (стандарт 2018 року) на основному та резервному серверах SWIFT.

Перелік внутрішніх документів Розрахункового центру, затверджених Правлінням у 2018 році (нових або у нових редакціях)

1. Порядок надання інформації на запит (з дозволу) клієнта для аудиторської фірми;
2. Положення про здійснення міжбанківських операцій;
3. Положення про організацію валютного контролю за валютними операціями;
4. Правила публічного акціонерного товариства "Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках";
5. Регламент обслуговування клієнтів;
6. Положення про Комітет з управління інформаційною безпекою;
7. Політика інформаційної безпеки;
8. Правила здійснення заходів щодо з'ясування реквізитів платежів або надання уточнених реквізитів платежів;
9. Тимчасове положення про проведення стрес-тестування ринкових ризиків та ризику ліквідності;
10. Тимчасова методика здійснення аналізу впливу можливих негативних сценаріїв на надходження банку від операцій з інструментами монетарної політики Національного банку України;
11. Правила фінансового моніторингу;
12. Програма здійснення фінансового моніторингу за напрямами діяльності;
13. Програма ідентифікації, верифікації та вивчення клієнтів;
14. Положення про доступ до приміщень;
15. Положення щодо навчання і перевірки знань з інформаційної безпеки;
16. Методика проведення перевірок з інформаційної безпеки;
17. Положення щодо безпеки інформації, технічного обслуговування та експлуатації факсимільних апаратів, багатофункціональних пристроїв для друку, телефонів та/або телефонних систем;
18. Правила провадження клірингової діяльності;
19. Положення про систему управління ризиками та гарантій;
20. Положення про здійснення операцій з державними цінними паперами з використанням рахунка в цінних паперах відкритого в депозитарній установі;
21. Положення про виплати доходів на користь власників цінних паперів з рахунків Центрального депозитарію та депозитарних установ;
22. Положення про оцінку праці із застосуванням ключових показників ефективності
23. Інструкція про порядок реєстрації, використання, зберігання та доступу до документів, справ, та інших носіїв інформації, що містять банківську, комерційну таємницю та конфіденційну інформацію;
24. Політика управління паролями;
25. Положення про порядок і контроль управління змінами у засобах оброблення інформації та телекомунікаційних системах;
26. Положення про систему правового електронного документообігу;
27. План оброблення ризиків інформаційної безпеки;
28. Політика інформаційної безпеки;
29. Політика управління інформаційною безпекою;
30. Політика визначення критичних бізнес-процесів;
31. Перелік бізнес-процесів / банківських продуктів;
32. Політика криптографічного захисту інформації;
33. План дій персоналу в умовах епідемії;
34. Про встановлення робочого дня, операційного дня та операційного часу;
35. Положення про оплату праці працівників;

36. Політика захисту мережі;
37. Положення про мережу;
38. Положення щодо застосовності заходів інформаційної безпеки;
39. Регламент управління інцидентами інформаційної безпеки;
40. Інструкція по взаємодії працівників та охоронців при видачі та зберіганні ключів від приміщень;
41. Інструкція про оповіщення та про заповнення Журналу реєстрації надзвичайних подій.